

SLOVENSKEGA DELAVCA

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
LJUBLJANA, ČOPOVA 1—DELAV-
SKA ZBORNICA — TELEFON ST.:
35—29 — POST. ČEK. RAČUN ST.
17.548 — NAROČNINA: ZA ČLANE
ZZD 2.— DIN MESEČNO — (24.—
DIN LETNO) — ZA DRUGE NA-
ROČNIKE 3.— DIN MESEČNO (36.—
DIN LETNO) — CENE OGLA-
SOM PO DOGOVORU — LIST
IZHAJA VSAKO SOBOTO

LETO II.

LJUBLJANA, SOBOTA, 9. APRILA 1938.

ŠTEV. 14

S KRIŽEM U ŽIVLJENJE

Nič ni resnično velikega, kar je življenje obdalo z lagodjem. Videz barv in zunanega leska nas sicer včasih za trenutek premoti, da občudujemo stvari, ki so na površju življenja, ki pa se zato hitro, navadno že pred očmi gledalcev razblinijo v prazen nič. Zgodovina pa jih kot neizprosna sodnica vedno vrednoti tako, kakor zaslužijo. Človek stoji pred njimi brez spoštovanja, če že ne z obsodbo.

Kralji in vladarji sveta, veliki vojskovodje, organizatorji narodnih mas zato še nimajo v sebi one očarujoče sile, ki zajame človeško dušo z nelim posebnim sijem zanosa in jo kliče za seboj. Duša se namreč nikoli ne skloni s svojim življenjem po vrednotah, ki niso duše vredne in zato zvajajo za seboj le počutnost telesa.

Človeku zato nekje v neskončni daljavi svetli nasproti njegov cilj, odmaknjen daleč od vsega trenutnega. Strma je pot do njega, obdana je s trnjem in posuta z mnogimi bridkostmi. Na tej poti ob umiranju telesnih lagodij raste duhovno življenje in njegova neprecenljiva cena. Na vrhu, na vratih ločitve dveh svetov pa čaka krona zmage bojujoče.

Na pragu teh vrat jih stoji nepregledna vrsta, obdanih s soncem svobode, da nam izpričujejo, da je za vratni večnosti doma nedopovedljiva sreča in da v preizkušnjah samoodpo-

vedi ne zdvojimo nad seboj radi prevelike razdalje med nami, kakoršni smo in med ciljem, kamor gremo.

Vsi ti so trpeli, vsi so omahovali, vsi pa so se tudi pod težo bremen oslanjali na znamenje svojega odrešenja, ki je človeštvu dano v križu. Vsi so bili v šoli velikega mojstra, ki je učil in dal zgled, da je treba za resnično življenje vzeti križ na svoje rame in hoditi za njim, za možem bolečin. Kakor sen je minula zanje bolečina in kakor sončni dan je vstala večna sreča.

V tistem tednu, ki je Resnico hotel kamenjati, se zamislimo v skrivnost trpljenja velikega tedna tudi mi, ki nam je od Previdnosti določen tako majhen košček navidezne sreče tega sveta, pa podanih toliko grenkih napojev, da zaradi njih ne bomo zdvajali sami nad seboj.

Nič ni res, kar nam svet vedno lažno oznanjuje, da je sreča v njem doma in da je radi njegovih osladnih zabav vredno pozabiti na oni dalni cilj. Res pa je, da nam je trpljenje kot božji delež dano v naše posvečenje, da z njim dosežemo svoje odrešenje.

Kot delavec bomo v tem nosili svoj križ za tesarjevim sinom in kot pokretaši iskali zmage pravici, vedno si svesti, da ne bomo nič velikega ustvarili, če ne bomo znali zase, za stan in za pokret trpeti. Samo v križu je zmaga velikih stvari.

Naprej, na delo za naš tisk!

Zadnja plenarna seja naše organizacije je sklenila, naj bo mesec april posvečen zlasti življenju našega organizacijskega in stanovskega glasila »Slovenskega delavca«.

Delavci sami ste ga hoteli.

Hoteli ste svoj list, ker ste se zavedali, da je resen delavski pokret brez dobrega lastnega glasila nemogoč. Je to vez med posameznimi člani naših podružnic, je vez med posameznimi skupinami in med njimi in centralo. Poroča o našem življenju in naših borbah. Brani nas napadov z nasprotnih strani. Uči nas in kaže nam edino pravo smer, po kateri moremo pričakovati, da si bo pravica delavca priborila svojo končno zmago. Vse to ste vedeli in zato ste sami ustvarili svoje organizacijsko glasilo.

In prav ste imeli.

Besni napadi in zmerjanja v tisku nam nasprotnih smeri levičarskih komunistov do desničarskih nacionalistov so najboljši dokaz za to. Dobro se nekateri zavedajo, da ste z lastnim glasilom postali močna, nezlomljiva organizacijska sila, preko katere ni več mogoče s posmehom. Zato njihovi besni napadi, da bi vam to silo

zlomili, ko bi se zlomiti dala. Povsod so z neverjetno zagrizenostjo hujskali delavstvo, naj vašega časopisa ne bere, naj ga ne naroča, naj ga vrne neprebranega. Bali so se resnice, ki jo brani. Bali so se pokreta, ki gre za njo. Toda to prizadevanje je bilo brezplodno, brezkoristno tudi zanje.

Zdržali ste svoj list.

Od številke do številke je rasel po naročnikih in vedno širši je bil krog njegovih prijateljev. Bil je deležen laskavih ocen in priznanj. Celotno ljudje iz nasprotnih taborov so končno pod pezo vztrajnega našega dela in resnega pozitivnega stremljenja uvideli, da ni mogoče našega tiska prezirati. Kdor danes hoče v Sloveniji zasledovati delavsko borbo, ne more preko »Slovenskega delavca«.

Vendar še nismo zmagali.

V borbi smo brez kompromisni katoliški delavci, v borbi smo za zmago. Vemo, da bomo prodrli s svojim jasnim stališčem in da bomo zadali slepomišenju mi usodni udarec. Mi bomo tudi zatrli med našim narodom tuj judovski marksistični pokret. Še zmerom je bilo tako v zgodovini, da so

zmagali miselno jasno opredeljeni pokreti, ki se niso ženili z nasprotnimi stremljenji za trenutne koristi. Zmerom je bilo tako. Tako bo tudi sedaj in mi bomo zmagali.

Naš tisk nam do zmage pomore.

Najboljše orožje v medsebojni borbi je. Neprestano teden za tednom v tisočih izvodih pomaga ustvarjati lasten pokret, teden za tednom ruši nasprotna škodljiva stremljenja. Poleg našega idealizma, zajetega iz neporušne vere v našo pravično stvar, poleg mnogih osebnih žrtev, vodilnega članstva naših organizacij je v napadu in v obrambi naš tisk nepogrešljiva opora našega pokreta.

Zato vsi na delo, vsi na propagando!

Ni zadosti, da je vsak naš član obenem naročnik »Slovenskega delavca« in njegov točen plačnik. Ni zadosti, da ga čita sam. Če smo pravi pokretaši, ga moramo vsi širiti, priporočati, pridobivati mu novih naročnikov. Naše geslo mora biti: povsod, kjer je slovenski katoliški delavec, povsod je tudi naš list. Po delavskih domovih, v delavskih ustanovah, po javnih lokalih, po naših občinah, med našo inteligenco, povsod mora biti naše glasilo!

Naše podružnice pojdejo torej na tekme.

Meseca aprila tekmujejo med seboj v plemenitem prizadevanju, da damo našemu tisku in z njim združenemu pokretu nov razmah. Trdno smo odločeni, da že v doglednem času dosežemo desetisoč izvodov redne naklade. Odbori naših organizacij naj pod čutom osebne odgovornosti — če še niso — takoj sestavijo za ta mesec propagandni tiskovni odsek, ki mora nemudoma na delo. Mrtva bi bila v pokretu tista skupina, ki bi se ne zavedala te odgovornosti, in ne bi izvršila po svojih najboljših močeh naloga zadnje plenarne seje. Morali bi biti od sile zanikerni odborniki onih organizacij, ki bi iz teh tekem izšle brez časti.

Čast naših skupin je tako na tehtnici.

Delajmo, da jo rešimo. Nič čakati, nič odlašati! Ne bo povsod mogoče ob istem trudu žeti enakih uspehov, nikjer pa brez uspehov biti ne smemo. Zaupamo v zavednost našega članstva in v delavnost naših odborov in vemo, da bodo nalogo dobro izvedli. Mesec propagande za naše glasilo naj potrdi našo trdno voljo: naprej hočemo za velik korak!

PRIDOBIVAJTE NOVE NAROČNIKE ZA »SLOVENSKEGA DELAVCA!« BODITE APOSTOLI NAŠEGA TISKA! — NI NAŠ, KDOR ODKLANJA NAŠ LIST!

Z delavskih bojišč

Celje

Na zadnjem sestanku dne 29. marca, ki je bil prav dobro obiskan, je imel predavanje naš duhovni vodja g. dr. Hanželič, ki nas je pozival, naj z vneto delujemo v svoji delavski organizaciji ter naj zlasti sedaj od kraja vsak član in vsaka članica pridobiva novo članstvo. Tega dela naj članstvo ne prepušča samo odboru. Poudarjal je, da mi ne napadamo nikogar, ki iskreno dela za delavske interese, toda tudi od drugih zahtevamo, da so do nas prav taki. Napadeni bomo pa znali z največjo odločnostjo vsak napad pošteno odbiti.

Sledilo je nato predavanje o strokovnem delu Zveze združenih delavcev. Predavatelj je pokazal, kateri so končni cilji naše organizacije. Kot bližnje cilje organizacije je pa navajal zlasti kolektivne pogodbe, skrb za izvajanje socialnih zakonov in delo za zboljšanje socialnih zakonov.

Naša organizacija je pri delodajalcu, kjer je največ našega članstva, intervenirala po naši predsednici za tri delavke, ki so bile nekaj dni bolne, da se jim je za te dneve v smislu § 219 obrtnega zakona izplačala povprečna dnevna plača. Delavstvo je za ta nastop organizaciji iskreno hvaležno. Priznanje pa gre tudi vodstvu podjetja, ki je intervencijo v polni meri upoštevalo. — S takim resnim delom si organizacija utrjuje svoj ugled. Vse pošteno delavstvo bo to delo cenilo ter se v lastnem interesu resne organizacije oklenilo. — V teku je intervencija tudi za nek drugi slučaj in upamo, da bomo prav tako uspeli.

V trgovskem domu Stermecki so pričeli z dozidavo 4. nadstropja za nove delavnice. Radi tega je delavstvo, ki je delalo v veliki delavnici v 3. nadstropju, sedaj raztreseno po raznih drugih lokalih za ta čas. Z veseljem bo prebilo nekaj mesecev v teh zasilnih prostorih, ker upa, da bo potem prišlo v boljše in bolj higiene prostore, kakor so bili dosedaj. — V oddelku damske konfekcije so vse članice JSZ podpisale izjavo, da izstopajo iz JSZ ter so podpisale pristopnice za ZZZ. K ZZZ so pristopile tudi dosedaj neorganizirane.

V nedeljo, dne 10. aprila bo ob 10 dopoldne v Domu v Samostanski ulici okolišni svet za celjsko okrožje Zveze združenih delavcev. Udeležiti se ga delegati okoliških organizacij ZZZ, iz Celja pa po možnosti tudi vse članstvo!

Jesenice

Našim članom. Nahajamo se pred prvim rednim običnim zborom podružnice. Pri pregledovanju blagajniških knjig je moral odbor na žalost ugotoviti, da so tudi med nami delavci, ki svoje članske dolžnosti ne smatrajo za resno in ne izvršujejo v redu svojih članskih mesečnih prispevkov. Nekateri so za več mesecev v zaostanku. Ker mora do običnega zbora biti poslovanje odbora v redu, apeliramo na vse prizadete člane, da svoje obveznosti napram organizaciji izvršijo. Kdor zanemarija organizacijo, tega bo zanemarija tudi organizacija. Vede, da ti ne bo organizacija prav nobena opora nikjer, če misliš organizacijo samo izkoriščati. Za vsakega naj velja, da ima vsak član organizacije enake pravice le takrat, kadar je izvršil do organizacije tudi enake dolžnosti. Na običnem zboru se bo podalo poročilo o staležu članstva, ki se tega zaveda in ima svoje dolžnosti urejene. Pravila govori, da kdor je več nego tri mesece v zaostanku na članarini, ta se je sam izključil. Če te to zadene in hočeš ostati v naših vrstah, tedaj svojo napako čimprej popravi. Če bi pa tega iz upravičenih razlogov ne mogel storiti, tedaj to sporoči predsedniku, da te bo pri ostalih članih odbora upravičil in ne boš črtan. Opozorilo glede rednega plačevanja članarine so za organizacijo slaba legitimacija; če čutiš z njo, tedaj skušaj, da taka opozorila ne bodo več priobčena; če so člani ostalih organizacij v tem malomarni, potem ne smemo biti mi, ki hočemo, da organizacija nima nikakih ovir pri izvrševanju svojega dela. To današnje opozorilo izpolni, če si prizadeš, če ne bo morala izvršiti organizacija svoje.

Smrt kat. delavca.

K večnemu počitku smo ponesli pretekli teden čakati vstajenja nekdanjega tov. delavca, vzornega katoliškega moža, Robiča Janeza. Mož je dolgo let priklenjen na posteljo boguvidano čakal v velikem trpljenju božjega klica, za katerim je sedaj odšel po plačilo zvestega služabnika. — Preostalim sorodnikom naše iskreno sožalje.

Skupščina Krajevne brat. skladnice

Dne 17. marca t. l. se je ob 5 uri popoldne v prostorih Delavskega doma na

Savi vršila redna letna krajevna skupščina Brat. sklad. Delegati so bili polnoštevilno navzoči. Poročilo letošnje skupščine je zanimivo že zaradi porastka števila zaposlenega delavstva. Številke posameznih blagajn so precej izpremenjene od lanskih. V prihodnjih številkah bomo obdelali zlasti bolniško in pokojninsko blagajno, kakor tudi ostale važnosti, v katerih je prav, da delavstvo dobi potreben vpogled.

Skupščina se je bavila tudi z novo bolnico. Sklenjeno je bilo soglasno, da se skupščina strinja s stališčem upravnega odbora, da se namreč zgradi lastna bolnica, četudi bi občine radovljiškega sreza sklenile zidati skupno javno bolnico. Ta sklep je bil s strani upravnega odbora tudi sporočen g. županu Resmanu v Radovljico. Ko bo vprašanje nakupa zemljišča definitivno rešeno, se bo sestala izredna skupščina, ki se bo bavila v podrobnostih glede te nove bolnice.

Ljubljana

Usnarji. Po običnem zboru dne 26. januarja t. l. je naša organizacija zopet zelo napredovala v vseh ozirih. Vršili se bodo vsak mesec redni članski sestanki, katerih naj se vsi člani polnoštevilno udeležijo in naj s seboj pripeljejo še tiste, ki še niso organizirani in stojijo ob strani. Tisti, ki dosedaj z delom organizacije niso bili zadovoljni, naj organizacije ne blatijo, ampak naj raje pridejo na sestanek in tam vpriči vseh povedo svoje mnenje, da bo tako vse delavstvo res sodelovalo in bodo tudi funkcionarji organizacije res čutili tisto odgovornost, ki jo čutiti morajo. Delavska organizacija je sestavljena iz vas delavcev samih. Kakršni so člani, taka je organizacija, to je bilo že stokrat in stokrat poudarjeno na raznih sestankih, vendar se delavstvo tega še danes ne zaveda in delo ter odgovornost nalaga na ramena samo nekaterih.

Najslabše pa je za delavstvo in njegovo borbo, da še danes mnogi stojijo ob strani, čez organizacijo zabavljajo, da bi pa za delo prišli, jim ni mar. Mislijo si: če bodo kaj pridobili, bomo tega deležni tudi mi, če pa bodo tepeni, bodo tepeni sami. Tako mišljenje ni delavsko; ne smel bi se najti pošten delavec, ki ne bi bil organiziran.

Treba pa je tudi med organizacijami dobro presoditi, katera organizacija je boljša, katera je prava. Pri tem se noben delavec ne sme ozirati na enega ali drugega člana organizacije, ki jo je za pravo spoznal, češ če bo ta tam, pa jaz ne bom. Komur je za resno delo, še na osebe oziral ne bo.

Vsak zaveden slovenski katoliški delavec se bo organiziral edino le v slovenski, katoliški delavski organizaciji, to je v Zvezi združenih delavcev. Tam bo delal in tam bo tudi uspehe želi!

Fotografi. Imamo organizacije, ki so nujno potrebne stanovom, da ščitijo njih interese. Poleg teh imamo pa tudi organizacije, ki niso nujno potrebne za življenjski obstoj posameznika, pač pa so namenjene razvedrilu. K tem štejemo tudi amaterstvo v fotografiji. Čeprav je treba imeti za to stvar veliko časa, pravtako pa tudi gmotnih sredstev, vidimo, da se amaterstvo prav dobro razvija. Ker pa je to amaterstvo ustanovljeno v glavnem za nestrokovničarje, se hočemo omejiti zgolj na dejstvo, da imamo v njej par strokovničarjev, ki so pa ravno vsled tega zanemarili svojo strokovno organizacijo.

Dobro in koristno je, da se fotograf seznanji z sebi sorodnimi organizacijami. Vendar pa ne sme pri tem zanemariti svoje stanovske organizacije. Žal opažamo, da član ki je preje redno hodil k sestankom, ob seznanjanju z amatersko organizacijo opusti enotedenski sestanek ali celo iz strokovne organizacije izstopi. Z motivacijo, da ne utegne. Ne utegne, se vprašamo? Seveda, če pa trikrat na teden žrtvuje večere amaterstvu in kot laborant razvija amaterjem začetnikom njihove izvršbe.

Ko mi je eden izmed teh некоč omenil, da poseča organizacijo, sem mu obrazložil, kakšno stališče mora zavzemati v tej ustanovi. Fant mi je sveto zatrjeval, da bo to izpolnil in se ravnal po mojih besedah. Ker pa je imelo amaterstvo pri njem več vrednosti kot njegova strokovna organizacija, obljube ni izpolnil.

Tobačni delavci. V četrtek dne 31. marca se je vršil obični zbor strokovne organizacije tobačnega delavstva ZZZ v Zadržni kleti na Kongresnem trgu ob zelo lepi udeležbi članstva. Običnega zbora se je udeležil tudi centralni tajnik, tovarši Grebenšek. Zbor je vodil predsednik tov. Jemc Franc, ki je takoj v začetku predlagal, da se pošljejo zahvalna pisma ministroma g. dr. Korošcu in g. dr. Kreku, ter

g. Tomazinu, ki stoje vedno na strani tobačnega delavstva in se zavzemajo zanj na merodajnih mestih. Iz poročil je razvidno, da je bilo delo odbora zelo živahno. Iz tajnikovega poročila je razvidno, da je imel odbor 13 sej, dopisov je bilo odposlanih 77, prejetih pa 48. Sestankov je bilo 8, ki so bili vsi dobro obiskani. Iz poročila blagajnice je razvidno, da je bilo 15.735 din dohodkov in 15.595 din stroškov. Po ostalih poročilih je bil izvoljen novi odbor in sicer: predsednik Jemc Franc, podpredsednik: Rotar Ivan, tajnik: Vrhovec Ernest, blagajnik: Hvale Maks, odborniki: Inglič Tončka, Petrič Lojzka, Kranc Francka, Jenko Mici, Mrežar Zdenka, Malovrh Tone, Čuden Matevž, Pavlin Albina, Šušnik Angela, Dovič Mici, Dejak Francka. Na koncu je spregovoril še zastopnik centrale, ki je pozval navzoče, naj vztrajno delajo na našem pokretu.

Obični zbor je nato predsednik zaključil s pozivom na članstvo, naj se še bolj oklene svoje organizacije in gleda na to, da pripelje čim več novih članov v naše vrste.

Senovo

V nedeljo 3. aprila dopoldne smo imeli tukajšnji rudarji lepo zborovanje v Slomškovem domu. Navzlic rdečemu terorju in grožnjam so naši rudarji v lepem številu obiskali predavanje, ki ga je imel poslanec centrale iz Ljubljane.

Opisal nam je, kaj so nam prinesla nova pravila bratovske skladnice in kakšne korake je organizacija podvzela, da se po pravi § 50 in § 82 novih pravil. Krivica, narejena v par stvkih, je res velika in zato pričakujemo, da jo bo oblast tudi popravila. V ta namen bomo delali in zopet delali, ne pa samo vpili in zabavljali in metali žveplo in ogenj na tiste delavce, ki pri tem ničesar zagrešili niso. Tukajšnji socialpatrioti nas vseprek zmerjajo in za vse odgovorne delajo. Mi se čudimo, kje je še pri njih sploh kaj »družnosti«, ki jo vsak čas ponujajo. Nam se le tako zdi, da tudi v njihovem taboru ni več družnosti, ampak samo še služnost nekaterim mogočnikom. In ker slepo ne drevimo za njimi, udarjajo po nas.

Mnogokaj smo že zvedeli na zborovanju in z njega odšli polni ognja in navdušenja, trdno odločeni, da bomo vztrajno delali naprej!

Mi se borbe ne bojimo, mi znamo tudi marsikaj prenesti in prestati, ker je v nas nekaj katoliške močnatosti in borbenosti. Če nam borbo drugi vsiljujejo, pred njo ne bežimo!

Preska

Na prvem rednem običnem zboru smo izvolili odbor, ki je sestavljen iz vseh strok članstva naše organizacije. Videli smo, da je članstvo zadovoljno z uspehi prejšnjega leta. Doseglo bi se pa lahko še veliko več, ko bi bili delavci bolj zavedni.

Tovariši! Iz govora zastopnika centrale ste slišali načela in o delu naše centrale. Bodite propagatorji katoliških načel, tekmovalci v ljubezni do bližnjega ter odločni borci za delavske pravice!

Gorje pri Bledu

Delo ZZZ v Gorjah. V nedeljo 3. t. m. smo imeli svoj članski sestanek, kateri se je vršil v popolno zadovoljnost odbora, pa tudi povabljeni delegat, tov. Albin Gaser z Jesenic nas je pohvalil.

Sestanek je otvoril predsednik Pelda Jože, ki je v mirnem tonu in z lepimi besedami poudarjal pomen delavske strokovne organizacije za Gorje, kjer so večinoma tovarniški delavci. Nato je pozdravil tov. Gaserja in prosil članstvo, naj si zapomni in zaveda, kaj smo in kaj še lahko postanemo, ako bomo resno in s krepko roko branili obstoj organizacije.

Tov. Gaser je čisto po domače začel dokazovati, kako in zakaj se je ta delavska organizacija ustanovila. Ker še nekaj članov ni bilo uvedenih in pomen organizacije, je to v kratkih besedah razložil. V svojem govoru nas je popeljal nekoliko v naše sosednje države, kdaj, kako in čemu so se organizacije ustanovljale, in kaj vse lahko organizacija velja, ako ima močno samozavestne in o organizaciji teoretično dobro poučene fante, katerim se ni treba bati očitanja in prebacivanja od drugih organizacij.

Ker se je delegatu mudilo na vlak, se mu je predsednik zahvalil za poset in ga že vnaprej povabil na prvi občni zbor ZZZ, kateri se bo vršil v kratkem.

Podturn

V nedeljo dne 3. t. m. se je vršil občni zbor cestnih delavcev v Podturnu. Obični zbor je vodil tajnik tukajšnje podružnice tov. Pink Alojzij. Kljub temu, da smo tukaj jako raztreseni ter ima marsikateri izmed nas celo dve uri do Toplice, kjer se je vršil občni zbor. Udeležba je bila precej velika. Kot zastopnik centrale se je udeležil tov. Luzar, kateri je v svojem govoru opisal program organizacije oz. njenega dela, dalje tudi koristi, katerih se moramo nadejati kot res zavedni čla-

DROBNE DOMAČE

Pred meseci je bilo pokojninsko zavarovanje v Jugoslaviji posplošeno in se je vsled tega prijavilo pokojninskemu zavodu v Ljubljani 33.000 novih zavarovancev. Največ teh je iz beogradskega, zatem pa iz zagrebškega področja.

O novem političnem položaju in bližnjih skupščinskih volitvah se je razgovarjal Delavni odbor združene opozicije v Beogradu. Na pogovore so prišli tudi zastopniki dr. Mačka. Ob tej priliki se bodo tudi pomenili o obisku dr. Mačka, ki namerava vrniti lanskoletni obisk voditeljev belgradskega dela opozicije.

Prekmurci se pripravljajo za odhod v Nemčijo in Francijo. Prvi skupini sezonskih delavcev bodo sledile še druge. Kljub majhnemu zaščitku, si skromni delavci prislužijo še toliko, da si nakupijo majhne dele zemlje, kjer si postavijo lasten dom.

Živahna tujska sezona se je začela na Bledu in v drugih gorenjskih krajih, kamor je prispelo te dni nad 100 nemških izletnikov, ki so zasedli blejske hotele. Ta skupina ostane na Bledu 14 dni, dočim so nekateri, ki so dopotovali z isto izletniško skupino, odšli v Dalmacijo. Napovedanih je še več skupin, ki bodo v tem letu posetile našo Gorenjsko in dalmatinska letovišča.

»Talentiranega« sleparja so pretekli teden zaprli v Mariboru. Premetenec se je skrivil pod imenom konzul Klavs, in je uganjal sleparije na veliko. Kupoval je najimenitnejše zagrebške hotele, se izdajal za najemnika belovskih premogovnih rudnikov, se sukal v krogih imenitne gospode, uspešno se je udejstvoval kot ženin med tem, ko je bil reven kot miš s premoženjem: ena cela obleka. Zadnje čase so se začele proti njemu vrstiti tožba na tožbo nakar je postala mariborska policija pozorna in ga aretirala. Zaenkrat je še v preiskovalnih zaporih. Njegove sleparije se postavljajo v vedno svetlejšo luč in je pričakovati, da bo razprava na kateri bo Klaus pojasnjeval svoje sleparije ena izmed najzanimivejših kar smo jih doživeli.

S 4. nadstropja »Rdeče hiše« v Ljubljani je padla 2 letna Marija Žitnikova, hčerka Antona Žitnika, strojnega stavca Jugoslovanske tiskarne. Otrok se je pri padcu smrtno nevarno poškodoval in je izdihnil naslednje jutro.

140.000 tujcev preživlja naša zemlja, medtem ko našo kri pije tujina. Od tujcev jih je v industriji in obrti zaposleno 84.000 v denarnih in prometnih zavodih 16.800 v svobodnih poklicih 15.000 v kmetijstvu in gozdarstvu 64.000, v drugih poklicih 13.500. Od teh je največ Čehov, Rusov, Madžarov in Nemcev.

Podvinski grad v Mošnjah na Gorenjskem so tatovi obiskali, ter temeljito prebrskali vse prostore, ker niso mogli najti ne denarja in ne dragocenosti so se zadovoljili s postelnim perilom. Sumijo, da so bili tatovi cigani.

Blizu Jatare na progi Sarajevo Beograd se je zgodila od sobote na nedeljo velika železniška nesreča, ki je zahtevala 6 smrtnih žrtev. Sunek lokomotive ob skalo, ki se je zrušila na progo je bil tako močan, da je lokomotivo strlo, dočim je potniški vagon priletel na streho stroja. Nesreča bi bila še hujša, če bi se katastrofa zgodila 100 metrov preje ali kasneje, ker potem bi vlak zdrknil s proge v prepad in smrtnih žrtev bi bilo neprimerno več.

Pogajanja za stavbinsko kolektivno pogodbo

Ljubljana, 7. 4. 38.

Dne 6. t. m. se je ob 10 dopoldne v sejni dvorani Delavske zbornice v Ljubljani, vršila razprava za sklenitev stavbinske kolektivne pogodbe. Trajala je do 13.30. Do zaključka še ni prišlo. Obravnavale so se nekatere, za delavstvo važne zadeve, predvsem glede doklad za delo v težjih razmerah (višinske doklade, doklade v slučaju slabega vremena, itd.). Razpravljalo se je tudi o tem, kakšne odškodnine naj bi delavstvo dobilo, če je poslano s sedeža podjetja v delo v drug kraj, ker je morda nižji mezdni razred in ima delavec več stroškov. Končno so zastopniki obeh strank povedali svoje stališče glede mezd. Delodajalci so proti predlogu delavskih organizacij, da se uvedejo samo trije mezdni razredi in so vztrajali pri petih mezdni razredih. Delavstvu so pripravljene dati 25 par več na urno mezdo.

Naslednja razprava se bo vršila dne 12. t. m. ob 10 dopoldne.

ni organizacije. Poleg tov. Luzarja je govoril še tukajšnji gospod kaplan, nam razjasnil, da je človeško življenje pač borba, posebno v našem delavskem pokretu, ki ga ne more ščititi nihče drugi, kakor le organizacija, katera stoji na temelju resnice in pravice. Po končanem običnem zboru smo naprosili tov. Luzarja, naj bi nas v kratkem spet obiskal in mu obljubili, da bo takrat nas petkrat toliko.

PO SVETU

Iz sedmega mesta v letalstvu je napredovala na tretje Italija, ki se zaveda moči in pomena letalstva za vojno in obrambo. Tako ugotavlja ameriški letalski general, ki pravi da bo morala Amerika slediti italijanskemu zgledu.

Zaupne zapiske bivšega avstrijskega kancelarja Sušnika imajo baje v Pragi od koder jih bodo prenesli v London. V zapisnikih so podrobna poročila o razgovorih med Hitlerjem in Sušnikom v Berchtesgadeni kakor tudi mnogo drugih zanimivosti, ki bodo verjetno razne nejasnosti razsvetlile.

Hitler je obiskal ta teden Celovec, ki ga je sprejel z nepopisnim navdušenjem. Imel je govor v katerem je omenil, da ima sedaj le eno dolžnost, da celi rane preteklosti in, da poveže to lepo deželo kod biser v veliko nemško domovino. Pri tej priliki so mu izročili listino, s katero ga imenujejo za častnega občana mesta Celovca.

Katalonska ljudska fronta je izdala ukaz, da se vsled pomanjkanja kovinskih predmetov popišejo po vseh zgradbah in cerkvah predmeti, ki bi morali služiti v vojne namene. Cerkvam brez dvoma pri tem ne bo prizanešeno.

Z ozirom na zahteve nemške sosedske stranke poročajo Čehoslovaški listi, da bodo dane narodnim manjšinam vse pravice, da pa je zahteva po pokrajinski avtonomiji narodnih manjšin nespremenljiva, ker je v nasprotju s ustavo.

Blum želi 30 milijard frankov za kar pa je naletel na hud odpor. Vsled tega se nahaja vlada ljudske fronte zopet pred krizo. Pripravlja se vlada narodne koncentracije, ki jo žele tudi Angleži. Le taka vlada bo mogla nastopati v imenu demokracije enako močno kod države z avtoritativnim režimom.

Na mandžurski meji je zbranih 400.000 vojakov. Med temi in ruskimi četami se dogajajo dan za dnem konflikti, ki ne morejo ostati brez posledic.

Portugalski katoliški list »Novidades« pri naša statistiko, ki jasno kaže, da je portugalski narod ostal zvest katoliški cerkvi. L. 1936, je bilo sklenjenih 64.526 zakonov, od teh 36.324 po katoliškem obredu.

Zagnusilo se je zverinsko postopanje Stalina tudi skrajnemu levemu krilu angleških laburistov, ki so poslali rdečemu mogotcu v Moskvo pismo v katerem med drugim pravijo: »To je barbarska krivica, to je blatenje in krivica nasproti vsem idejam in interesom mednarodnega delavskega razreda. To je zverinski zločin proti socialnemu napredku.« Pismo so izročili sovjetskemu poslaniku v Londonu Majskemu, ki pa je odpošiljatev pisma odbil, in so bili prisiljeni, da pošljejo pismo sami po pošti.

Francove čete so zavzele Lerido, ključ Katalonije, ki se ima v kratkem priključiti zmagovalnim Francovim četam. Obenem so Francove čete vkorakale tudi v Tortozo, ki leži na ustju Ebra. S tem je nacionalistična armada prodrla do Sredozemskega morja in presekal obalno zvezo med Barcelono in Valencijo.

Odposlanstvo Zveze narodov potuje po južno-ameriških državah z namenom, da pripravi južnoameriške države zato, da se spet vrnejo v Zvezo narodov.

BELEŽKE

ENE VRSTE TIČI SKUP LETE

Zadnja »Delavska pravica« priporoča mesečnik »Dejanje«. Celo sama se ponuja za posredništvo pri naročanju. Nam se to nič čudno ne zdi. Že dolgo je, kar smo zgubili vsak up, da bi gospodje okrog nje kedaj spoznali, kaj se pravi čutiti s cerkvi. Čudimo se le tistim, ki v pravi in iskreni želji po katoliški skupnosti še ne uvidijo, da se različno usmerjeni duhovni toki strniti nikoli ne dajo.

Ista »Pravica« pa napada »Stražo v viharju«, »Mi mladi borci«, ki sta glasili katoliške akcije. V beleženju vrstic iz lista »Na mejah« pa hoče zafrkavati našo Fantovsko Zvezo.

ODGOVOR NA VPRAŠANJE

Čitatelju našega lista, ki nas sprašuje, zakaj smo tako na kratko registrirali izjavo predzadnje »Delavske pravice« o njenem stališču do ljudskih front in do stanovske ureditve družbe, sporočamo, da nam je ljubše pozitivno graditi na delavskem pokretu, kakor pa se neprestano zgubljati v večnih debatah z njimi, ki so za resnico nedostopni. Dober daljši članek o tej zadevi je prinesel list »Mi mladi borci« v zadnji številki.

TAKŠNI SO, TAKŠNI SO BILI

Boj katoliških smeri nikoli ni bil lahek. Težek je bil zato, ker je katolik vezan v obrambi in v napadu na resnico in poštenje, protikatoliški pokreti pa gredo preko moralnih »predsodkov« in upregajo v boj za dosego svojih ciljev vsa dovoljena in nedovoljena sredstva. Tako delajo danes, tako so delali vedno.

Za Velikonoč

19.

Otroški gumijasti čevlji na zaponko praktični za šolsko dečo, ki imajo datce do sole. Vel. 27-30 Din 25.—, 31-34 Din 29.—, ženske Din 35.—

39.

Najbolj zahtevani otroški čevlji iz finega laka z zaponko in močnim usnjanim podplatom. Od št. 24-26 Din 49.—, od št. 27-30 Din 59.—, od št. 31-34 Din 69.—

45.

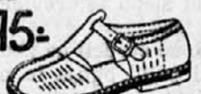
Nemirni deca za šolo in igre so najprimernejši ti polčevlji iz močnega usnja z nerastrgljivimi gumijastimi podplati. Od št. 31-34 Din 49.—, od št. 35-38 Din 59.—

45.

Dobrim otrokom za pomlad ta fini fleksibilni sandal z okrasom in zaponko preko nartu. Od št. 27-30 Din 49.—, št. 31-34 Din 59.—, št. 35-38 Din 69.—

45.

Najboljša zračna otroška obutev za pomlad, so sandali iz močnega usnja z usnjanimi podplati. — št. 27-30 Din 49.—, št. 31-34 Din 59.—, št. 35-38 Din 79.—, Moški Din 99.—

49.

Za Vaše najdražje fini in lahki čevlji iz rjavca in okrasnim preponko preko nartu. t. 27-30 Din 59.—, št. 31-34 Din 69.—

69.

Lepi otroški lakasti čevlji z okrasnim jezikom preko nartu. št. 27-30 Din 69.—, št. 31-34 Din 79.—, isti iz belega nubuka po isti ceni.

29.

Ugodni platneni polčevlji na zaponko z gumijastim podplatom in nizko peto. Delane v drap in sivi barvi.

69.

Novi pomladni model. — Lahki udobni ženski čevlji izdelani v rjavi barvi so za Vaš novi kostim najbolj primerni.

89.

UDOBNOST NAD VSE! Izrezani v nartu in bogato okrašeni čevlji. Vežejo se z okrasnimi pentljami. Jako so lahki, zato jih kupite za sprehod

89.

Ženski čevlji s široko preponko preko nartu, z usnjanimi podplati, nizko podpetnico. Udobna oblika in nizka peta očuva Vaše noge.

99.

Odlični dekliški čevlji izdelani iz rujavega boksa in kombiniran z tamnorrjavim semišem. Isti čevlji izdelani iz črnega laka, kombiniran z črnim usnjem.

129.

Lahki in fini polčevlji izdelani iz rujavega ševra, s usnjanim podplatom in polvisoko peto.

59.

Lahki damski čevlji izdelani iz močnega platna z okrasom iz difina. Jako so lahki, udobni in pripravljeni za lepo vreme.

79.

Elegantni, lahki in zračni damski sandali. Izdelani iz močnega belega usnja, kombiniranega s plavim usnjem preko nartu.

89.

Okusno in bogato perforiran polčevlji, ki bo popolnoma odgovarjal Vašemu kostimu. Izdelani so iz črnega ali rujavega boksa.

129.

POSLEDNJI DUNAJSKI MODEL! Dekolirani čevlji iz modrega ševra z okrasom preko nartu in visoko podpetnico. Zaponka je kombinirana s semišem.

149.

Lepi damski čevlji iz modrega semiša z belim ali modrim pletenim okrasom spredaj. Neobhodno so potrebni k pomladanskim plaščem in kostimom.

99.

Lahki moški polčevlji izdelani iz rujavega usnja s kožnatim podplatom. Luknjasti okras pospešuje srcaenje noge. Stanejo samo Din 99.—

99.

Močni moški polčevlji, s popolnoma novim okrasom, iz rujavega usnja s usnjatim podplatom. Stanejo samo Din 99.—

99.

Novi model. Za elegantnega gospoda k pomladanskim obleki, okusni čevlji v drap-rjavici kombinaciji.

129.

Bogato okrašeni moški čevlji iz sivga semiša ali drap usnja s usnjanimi podplati. Pristojeje k vsaki letni obleki.

169.

NAB PONOS! Okusen moški čevlji, izdelani iz finega rujavega ali črnega usnja, s usnjanim podplatom in usnjeno podpetnico.

Rata

Tako se senator Hribar v svojih spominskih peča z znano zadevo Kamile Theimer. »Slov. narod« je namreč l. 1913, kakor pravi Hribar, s sadistično strastjo pograbil priliko, ki mu jo je nudila histerična dunajska pisateljica Kamila Theimer, ter je na podlagi od nje ponarejenih ljubavnih pisem začel proti Janezu Ev. Kreku strašno grdo gonjo, da bi tega svojega velikega političnega nasprotnika uničil. Obtožbe bolne ženske so se kmalu izkazale kot neresnične in ko je »Slov. narod« zopet preobčel prav mastno laž v tej zadevi, se je Ivan Hribar, ki je tak način borbe od samega začetka obsojal, kot ugleden prvak narodnonaprednega tabora odločil za odločen korak. »Šel sem v uredništvo« — tako nam Hribar pripoveduje — »in sem v navzočnosti prijatelja Rasta Pustoslavca, kateremu se je tudi studil ta način boja, vprašal glavnega urednika, ko sem ga opozoril na njegovo blamažo: Kaj boste sedaj storili?« — »Kaj bomo storili? odvrne urednik, »naprej bomo lagali. Dokler nam ljudje verjeli ne bodo...«

Z lažjo in z nepoštenjem so delali nekdanj, z lažjo delajo sedaj. Kdo se ne spominja nedavnih grdih klevet, s katerimi so ves slovenski narod proglasili za protidržaven in so našim voditeljem podvalili neresnične izjave. Prav sedaj zopet tajijo izjave svojih pristašev, čeprav so neizpodbitno dokazane. Drže se gesla: Laži, nekaj bo že ostalo. Toda nič ni tako skrito, da ne bi postalo očito, čeprav včasih šele čez mnogo let. Resnica je vendar tista, ki ji je določena zmaga.

Bežne slike

Vse ga je zapustilo. Bil Vam pa je čevljar, kakršnega devet fara ni premoglo. Pa so mu opešale oči, kolena so mu kleknila in hrbet se mu je skrivil. Dvanajst let že ne dela. Vse je šlo na boben.

»Tome, koliko ste stari?«

»Tome, Tome, Tome jih ima pa že dvaindesetdeset, mi je hitel odgovarjati.«

»Kako živite?«

»Kako živim? Za jutri ne vem nič. Le kvartir imam. Lazaristi so mi dali prostor v prejšnji Mezetovi hiši, oni so jo kupili. Čisto sam sem notri.«

»In hrana?«

»Dobri ljudje, dobri ljudje, gospod!« Nagnil je kozarec in diplomatsko namignil, češ ali bi mi ga privoščili kozarček.

»Dobri ljudje, dobri ljudje, gospod!« je ponovil in mimo okna je resno korakal policaj.

»Prav tale me je zadnjč gnal na policijo.«

»Zakaj?«

»Okajen sem bil. Lačen pravzaprav in sem na cesti obležal. Za dva dni so me zašili. In pomislite oba dni sem bil brez jedi.« Nagnil je, kot bi se hotel maščevati za oba dneva lakote in žeje.

»Gozdnič je že zelen...« je hripavo zapel in se pretegnil.

»Kmalu bomo šli, kmalu. Bog daj, da kmalu!« je prekinil pesem.

»Vidite jaz sem brez vsega, tile bodo pa le imeli v mojih letih pokojnino! Pametno je starostno zavarovanje. Bral sem o tem,« je dodal in pokazal na delavce, ki so si točili vino.

ZZD je v službi naroda!

V sovjetskih tovarnah

Sovjetski list »Fond« (od 14. febr. t. l.), centralni organ sovjetskih sindikatov, je objavil zanimivo in panično odkritje o zlorabah v tovarni avtomobilov »Stalinski« v Moskvi. List piše: v letu 1937 so bili delavci prisiljeni delati 1.121.111 ur preko delovnega časa. Mi pa vemo, da je čezurno delo dokaz skrajno slabe organizacije dela. Nezdostno število delavstva je bilo preobremenjeno tako, da je nadoknadilo 1.287.337 delavnih ur. To se pravi, da je bilo s tem na drugi strani dnevno 735 delavcev brez dela. To na minimum skraćeno število delavstva je primorano delati še ob praznikih. Tako n. pr. delavec Talajko ni imel niti enega dne odmora. Na dan izhoda ga je hotel nadzornik Seleznev zadržati s silo. Ko pa se je do skrajnosti izorpan le-ta energično uprl, mu je rekel: »Ti sabotiraš naš plan. Ovadil te bom.« Spet lep zgled iz proletarskega raja.

Poravnajte naročnino — prispevajte v tiskovni sklad!

List izdaja za konzorcij: Preželj Francé, Ljubljana. — Urejuje: Križman Andrej, kaplan, Jesenice. — Za uredništvo odgovarja: Pirih Milko, Ljubljana. — Za Mišijonsko tiskarno: Joško Godina, Groblje.